

Ohjeita radiohartauksien äänitykseen

Kohti omatoimisuutta

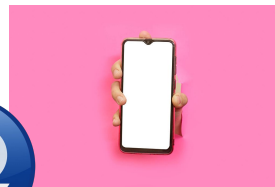
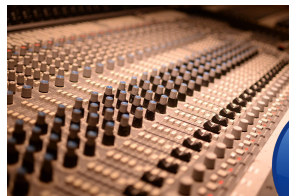
Timo Manninen, Yle

Omatoimisuus ei ole radion ja audion tekemisessä uusi asia

- ❖ digitaalisuus hiipi radioon 90-luvulla, jonka jälkeen toimittajat alkoivat pääsääntöisesti äänittää ja jälkikäsitellä juttunsa itse
- ❖ maakunnissa ei ole vuosiin ollut varsinaisia äänitarkkailijoita, vaan mahdolliset äänitykset tekee joku kenellä on aikaa
 - ennen aluetoimituksissa oli 40-50 äänitarkkailijaa ja nykyisin äänityksistä huolehtii tekninen tuottaja, jossa tehtävässä on alle kymmenen henkilöä
 - yksi tekninen tuottaja huolehtii 2-3 paikkakunnan tekniikasta ja ei voi siten olla aina paikalla joka konttorilla
- ❖ vähäisen käytön vuoksi tilojen uusinnassa ei jokaiselle paikkakunnalle yleensä rakenneta muita studioita, kuin yksi lähetyksen tekemistä varten
 - editointi tehdään joko maisemakonttorissa luurit korvilla tai "editointikopissa", joissa on vaatimaton akustointi

Kolme tapaa omatoimisuuden polulla

- Käytä sitä mitä on
 - Seurakunnilla on perinteitä radio-ohjelmien tekemisestä aina 80-luvun lopusta saakka. Välineitä on ja monesti myös uusi sukupolvi osaajia.
- Hanki se mikä on pakko.
 - Audiotallennin ja sähköposti.
 - Hankinnoissa ei ole ylärajaa, mutta kyvyssä käsitellä on. Älä rakenna liian monimutkaisia välineitä.
- Äänitä kännykällä
 - Ylessä mobiililaitteet tuotannossa ovat arkea
 - ns. älypuhelin kykenee moneen ja äänen laatu riittää lähettämiseen.

Välineet, paikka ja siirto

Askel kerrallaan hyvä tulee

- etsi rauhallinen ja hiljainen paikka äänitykselle
 - työrauha, paikka ilman hälinää
- viritä vehkeet
 - audiotallennin, mikrofoni ja luurit
 - tarvittaessa käytä tuulisuojaa tms. rakenteita
- äänitä
 - varmista, että takuulla menee talteen
 - tarkista laatu
 - käytä kuulokkeita
- lähetä
 - harjoittele etukäteen lyhyellä testipätkällä
 - muista aikataulut

Studio voidaan määritellä uudelleen

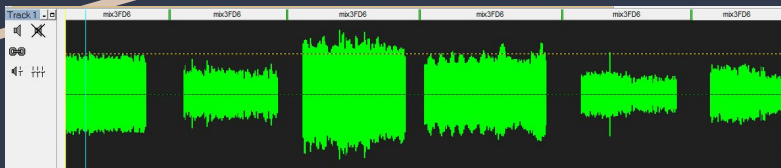

Mikä on äänitysstudio?

- ❖ mikrofoniteline + mikrofoni + audiotallennin (ei kasetti) on hyvä alku välinepuolella. Siihen voi hankkia erilaisia elementtejä mm. kaiun poistamiseksi, jos sopivaa paikkaa ei löydy.
- ❖ akustoitettu tila, jossa kaikua on vähennetty hallitusti ja joka on eristetty ulkomaailmasta paksuilla seinillä ja kelluvalla lattialla?
- ❖ monella seurakunnalla on oikeitakin studioita esim. bänditoimintaa tai muuta mediatyötä varten
 - moni nuorisotyöntekijä tai kanttori tekee omaa sisältötuotantoa. Samoja äänityslaitteita voidaan hyödyntää myös hartausäänityksiin. Äänityksissä kannattaa kuitenkin pysyä perusasioissa eikä alkaa "hifistellä" .

Tilavaatimukset, kun äänitteen taustalle ei haluta huminaa, leikkivää koiraa, naukuvaa kissaa tai lastenlapsia

Esimerkkejä
kotioloissa

- ❖ Ensisijainen tavoite on, että äänityspaikassa ei kuulu häiritseviä taustääniä
 - esim. maisemakonttori ei ole ykkösvaihtoehto
 - ilmastoinnin tai liikenteen aiheuttama kohina saattavat olla häiritseviä lopputuloksessa
 - kokeilemalla oppii, kun kuuntele äänitteensä sen valmistuttua
- ❖ kirkkoäänityksissä kaiku voi olla häiritsevä elementti, kun sitä kuunnellaan radiosta
 - suosi tilassa pehmeitä materiaaleja ja pyöreitä muotoja
 - älä puhu äänityksen aikana kohti betoniseinää, ikkunaa tai kaakelia. Kannettavan tietokoneen kantta voi myös kallistaa niin, ettei ääni kimpoa takaisin
 - kirkkosalissa voi olla juhlava tunnelma, mutta radioäänityksissä sakasti on parempi vaihtoehto
- ❖ koti on hyvä äänityspaikka, koska siellä on paljon pehmentäviä tekstiilejä

Isot ja kalliit laitteet on legendaa

- ❖ Laitepuolella kuluttajamallin audiotallennin riittää normaaliin äänityksiin.
 - Monessa laitteessa on sisäänrakennettuna yksi tai kaksi laadukasta mikrofonia, jotka ovat parempia kuin halvimmat erillismikrofonit. Hinta on e h k ä kymppinä.
 - suurimmat laatueroit tulevat esiin runkomateriaaleissa: halpa laite rutisee käsiteltäessä
- ❖ Tietokoneellakin voi äänittää.
 - Kun kyseessä on puheen äänitys, niin äänittää voi myös tietokoneeseen asennetulla (ilmaisella) audioeditorilla.
 - Mikrofonin-/kuulokeyhdistelmiä löytyy monentasoisia ja ne kytetään esim. USB-porttiin. Editorin käyttöön liittyvä osaaminen pitää hankkia itse.
 - Älä sokaistu vaan hanki helppo.
- ❖ Matkapuhelin on käyttökelpoinen "nauhuri", johon on rakennettu myös mekanismi valmiin hartauden lähettämistä varten.
 - Mikrofonina sisätiloissa voi käyttää kännykän omaa mikrofonia tai handsfreetä, jos sen laatu riittää.

Perusasiat on lähes kaikilla välineillä samat

- ❖ pidä mikroфонia/tallenninta telineessä tai kädessä rennosti - älä purista
- ❖ kun käynnistät äänityksen, niin varmista laitteesta, että kello käy
- ❖ normaalioloissa mikroфoni pidetään levitetyn kämmenen päässä kasvoista. Liian liki tuotu mikroфoni "paukkuu" hengityksestä ja liian kaukana pidetty äänittää häiriöt ympäriltä.
 - mikroфonin sijoittamisella ratkaiset monet taustäänipulmat: metelissä mikki lähemmäksi puhujaa laittamatta kuitenkaan mikkiä suoraan suun eteen alttiiksi puhalluksille
 - taustäännet voimistuvat kun mikki on puhujasta etäällä ja se vaikeuttaa äänitteen jälkikäsittelyä
- ❖ äänentasot voit joko säätää itse tai jättää työn Autolevelin tehtäväksi (suositus). Jos säädät itse niin äänentasot saavat olla "keltaisella" mutta eivät "punaisella", koska silloin ääni särkyy. Liian hiljaisella tallennetun äänityksen kohinat voimistuvat kun puheen voimakkuutta nostetaan käsittelyvaiheessa.
- ❖ puheäänityksissä MONO-laatu riittää

Ei kiirettä kunhan on leppoisa olo

- ❖ lukemiseen omatoimiäänityksen ei pitäisi vaikuttaa
 - voit tehdä aluksi koeäänityksen lukemalla vaikka minuutin alusta
 - kuuntele lopputuloksesta, että onko hengityksesi krohina tms. häiritsevää. Tarvittaessa äänitää uudelleen.
- ❖ jos jostakin syystä joudut keskeyttämään lukemisen (yskänpuuska, väärin lukeminen tms.), niin aloita uudelleen edellisen virkkeen alusta. Lopullisen version leikkaaja kiittää.
- ❖ se ei haittaa, vaikka alkuun ja loppuun tulee ylimääräistä. Ammattieditoijan on ne helppo siistiä pois.
- ❖ jos tiedossasi on häiriökohtien kellotieto, niin liitä se mukaan.

Hyvä tietää audiotallentimista

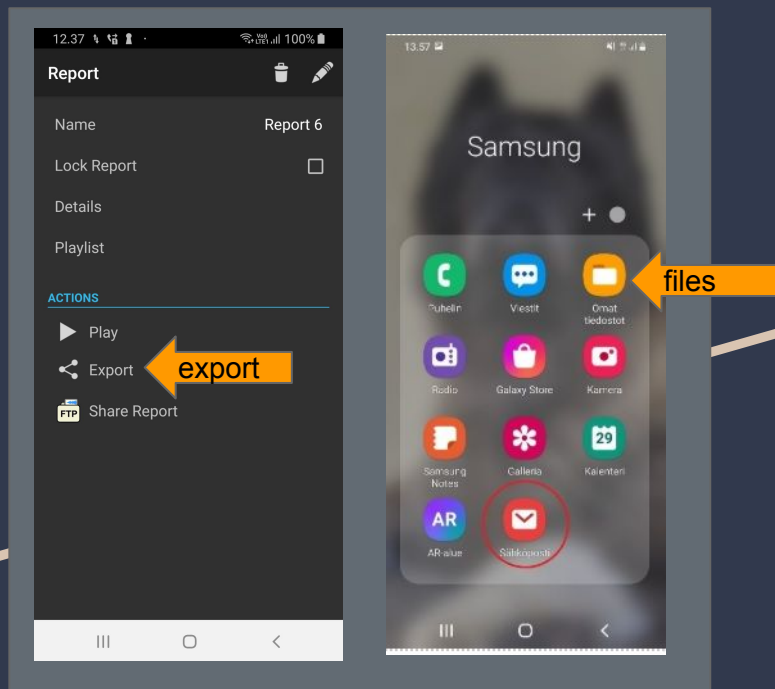
- ❖ nykyaikaisessa tallentimessa ei ole kasetteja, mutta äänitystoiminto siinä on
 - alkuasetukset huolella kuntoon:
 - PCMWAVE 44.1 Khz tai 48 kHz
 - mono
 - autolevel
 - tunnista nappulat
 - power
 - rec, play, pause, stop
 - kello ja kellon nollaus
 - testaa, että saat tallennuksen pyörimään
 - kuunteluvoimakkuuden säätö ja äänitysvoimakkuuden säätö jos säädät itse
- ❖ audiotallennin tarvitsee virtaa. Joissakin on virtalähde, mutta ei kaikissa. Osa toimii ladattavalla akulla, mutta on paljon myös paristoilla toimivia. Varmista aina virran riittävyys.
- ❖ monet tallentimet ovat kytkettävissä tietokoneeseen USB:n avulla. Äänite lähetetään tiedostona.
- ❖ jotkut tallentimet kykenevät leikkaamaan yms. äänitettä. Ei suositella.

Kännykän käyttö tallentimena

Yleisimmät älypuhelimet äänitallentimena

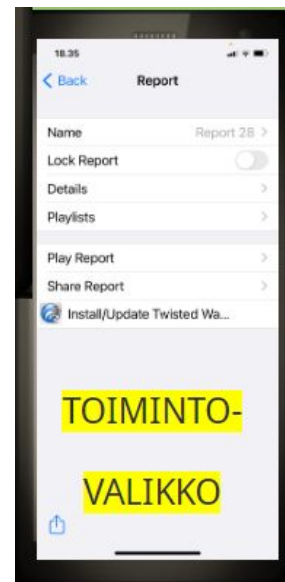
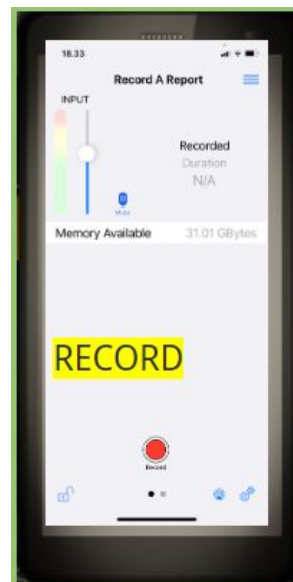
- mikrofonin laatu riittää puhetallennukseen
 - saattaa olla herkempi kuin normaali mikrofoni
 - erityisen herkästi reagoi tuuleen ja runkoääniin
 - joissakin malleissa valmis tiedosto voi olla hankala lähettää
- “nauhureita” on monenlaisia ja eri nimellä. Laatu selviää kokeilemalla
 - ennen lopullista äänitystä selvitä, että löydät äänitekirjaston ja sieltä JAA DRIVEen toiminnon
 - itse äänitys tehdään samoilla periaatteilla kuin muutoinkin: mikrofonin etäisyys, paikan valinta, tasojen säätö jne

Report-IT:n käyttö äänitykseen (Apple)

Ylen käytössä oleva työkalu, jonka avulla voidaan mm. tallentaa haastatteluja tai raportoida suoriin lähetyksiin

- AppStore: Report-IT Enterprise
- käyttövalikosta Record a report
- lähettäminen: JAA DRIVEen

Kertaus

1. Varaa käyttöösi kohtuulliset välineet
2. Etsi sopiva ympäristö ja tee koeäänitys
3. Kuuntele tulos kuulokkeet päässä
4. Tee äänite ja varmista, että kaikki on tullut talteen
5. Siirrä äänite DRIVEEN ja välitä tiedot sovitulla tavalla

Ole ylpeä itsestäsi äläkä lannistu virheistä.
Ensi kerralla kaikki menee paremmin!